

Ágfalvi Szivárvány Mini Bölcsőde

Regenbogen Krippe Agendorf

Szakmai program

*Foglalkozunk meleg, sugárzó
szeretettel a gyermekekkel,
s akkor Ők csodára képesek.*

E. Fromm

Tartalomjegyzék

1. Szakmai programunk célja, elérhetősége
2. Bemutatkozunk
3. Küldetésnyilatkozat
4. Tárgyi feltételek
5. Gyermekélelmezés
6. Bölcsőde működési rendje
7. Kiemelt szakmai feladatok
8. Bölcsőde és az Óvoda kapcsolata
9. Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel
10. Minőségi munkavégzés a Bölcsődében, a nevelőmunka belső ellenőrzése
11. Bölcsődénk sajátosságai
12. Szakmai dokumentáció
13. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése-gondozása
14. A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődéskor végére
15. Az ellátás célja, alapelvei, feladatai, főbb helyzetei
16. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei
17. Záradék

SZAKMAI PROGRAM

1. A szakmai programunk célja, elérhetősége:

A bölcsődei nevelés-gondozás *országos alapprogramja*:

- 1997. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (41.§,42.§,42/a.§)
- 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (ez a Gyermekvédelmi törvény végrehajtási utasítása)
- 259/2002.(XII.18.) Korm. rendelet: a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről
- 133/1997. Kor, rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról, és az igénylésükről felhasználható bizonyítékokról
- 8/200. ESZCSM. rendelet:a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 257/2000.(XII.26.) Korm. rendelet: a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 9/2000. ESZCSM. rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 14/1994.(VI.24.) MKM rendelet: a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatról
- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról
- bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata és szakmai, módszertani alapelveinek figyelembevétele.

Az Ágfalvi Szivárvány Mini Bölcsőde Szakmai Programját „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” mint a tartalmi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma figyelembevételével dolgoztuk ki.

A Szakmai Programunk célja a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának magas szintű megvalósítása, a szakmai értékek megőrzése és továbbadása.

A szakmai program elérhető a szülők számára. A bölcsődevezető bemutatja a programot a szülői értekezleten, valamint ez a dokumentum egész évben elérhető a bölcsőde hirdetőtábláján.

2. Bemutatkozunk

Bölcsődénk 2019.év eleje óta fogadja a bölcsődés korú gyermekeket, akiket szakképzett, tapasztalt kisgyermeknevelők várnak. A település központjában, jól megközelíthető helyen található, közel az óvodához, iskolához. A bölcsődében 2 csoportszoba található, külön öltöző és fürdő-mosdó résszel. Helyiségeink és azok felszereltségei a módszertani követelményeknek megfelelőek.

A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A működési engedélyünkbe foglaltak szerint, a bölcsőde férőhelye 14 fő. Kettő csoportszobára van osztva.

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeket is tudunk fogadni, ez szakértői vélemény indoklásához kötött.

A gyermekek környezetében színes játékkészlet segíti az önálló, szabad játékot, kreativitásuk kibontakozását. Nagy hangsúlyt helyezünk , a gyermekek korának megfelelő önállósodására , a helyes higiénés szokások, viselkedési szabályok elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére. Fontosnak tartjuk a korszerű étkezést, a helyes táplálkozási szokások kialakítását, az életkornak megfelelő tápanyagszükséglet kielégítését. Azon gyermekek, akik nem érik el az életkorukban elvárt fejlettségi szintet (értelmi fejlődés, viselkedési zavarok, beszédfejlődés elmaradása) fejlődésükhöz szakembertől várhatnak segítő támogatást, igazolt esetben akár fejlesztést is. A

bölcsődés gyermekek egészségügyi állapotát, fejlődését bölcsődénk gyermekorvosa és a védőnő ellenőrzi.

Az intézmény kiemelt szakmai feladata a családi nevelés segítése, családokkal való jó kapcsolat kialakítása és ápolása. A természeti és társadalmi környezet megismerése, megszerettetése. Fontosnak tartjuk a néphagyományokkal való ismerkedést.

Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő emberek váljanak.

3. Küldetésnyilatkozat:

3.1 Pedagógiai hitvallásunk:

- A gyermeknevelésben elsődleges és meghatározó a családi nevelés, a bölcsőde kiegészítő, mintanyújtó szerepet vállal. Együttműködik a családokkal.
- Tiszteletben tartjuk a gyermekek jogait, az alapvető szabadságjogokat.
- Elfogadjuk és megbecsüljük a kisgyermek személyiségét.
- Tiszteljük a másságot.
- Különleges védelem illet meg minden kisgyermeket.
- A gondozást-nevelést egységnek tekintjük.
- Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi környezet állandóságát.
- Bánásmódunkkal igazodunk a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez.
- Gyermekközpontú szemlélettel segítjük a személyiség kibontakozását, egészséges fejlődését.

3.2. Gyermekképünk:

Minden gyermeket védelem, különleges bánásmód illeti meg. A csecsemőkor az alapvető bizalom, a kisgyermekkor az érzés kialakulásának időszaka. Kutatások bizonyítják, hogy az első életevek a legmeghatározóbbak a gyermek életében, személyiségfejlődésében. A gyermek fő tevékenysége a játék. A játék útján megtanul tanulni, érdeklődni, próbálkozni, kísérletezni. Megismeri az örömet, a sikert.

Megtanulja a felmerült nehézségek leküzdését. A nem kognitív készségek pl. kitartás, motiváció kompetenciák elsajátítása elengedhetetlen a későbbi eredményes tanuláshoz, a sikeres iskolai, társadalmi szerepvállaláshoz.

3.3. Kisgyermeknevelő-képünk:

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonság a gyermek szeretet, empátia, elfogadás és a hitelesség. A nevelő jól ismeri a gyermek fejlődésének jellemzőit, egyéni igényeit. Munkájában gyermekközpontú szemlélet, segítő magatartás érvényesül. Képes a szülőkkel együttműködni. Képes a szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye, viselkedése példa lehet a szülő és a gyermek számára.

3.4. Bölcsőde –képünk:

A gyermek életének fontos szakasza a 0-3 éves kor. Akár jelentős részét ennek a szakasznak bölcsődében töltheti. A családtól távol töltött időben a gyermek érezze jól magát. A szülő pedig nyugodt szívvel végezhesse a munkáját. A gyermekek biztonságot nyújtó nevelői légkörben, a játékon keresztül gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék, mint legfontosabb tevékenység határozza meg arcolatunkat.

4. Tárgyi feltételeink

4.1. Csoportszoba

Bölcsődei csoportunk tárgyi feltételeit a szakmai követelményeknek megfelelően alakítottuk ki. Csoportszobánk tágas és világos, alapterülete megfelel a férőhelyszámnak. A tárgyi környezet a gyermekek létszámához és életkorához van igazítva, biztonságos. A bútorok megfelelő elhelyezésével nyugodt játszóhelyeket különítettünk el. A gyermekeknek az asztaloknál saját helyük van, állandó helyre kerül a saját jellel ellátott ágynak, ami a nyugodt alvást segíti.

4.2. Fürdő-mosdó

Gyermekek méretű berendezések adnak lehetőséget a helyes szokások elsajátítására. A gondozáshoz, pelenkázáshoz szükséges használati tárgyakat, jellel ellátva, elkülönítve tartjuk. A gondozás folyamatosságát megfelelően elhelyezett eszközök segítik pl. kisszék, szennyestartó.

4.3.Öltöző

Az intézmény folyosóján saját jellel ellátott szekrényben van lehetőség a gyermekek váltóruháinak tárolására.

4.4.Textíliák

A gyermekek saját ruhájukban és lábbelijükben tartózkodnak a bölcsődében. Váltásruháról a szülő gondoskodik. Az ágynemű és a törölköző bölcsődei.

4.5.Játékeszközök

A gyermekek biztonságos környezetben, életkoruknak megfelelő, jó minőségű játékokkal, fejlesztő eszközökkel játszanak.

Csoportszobánkban illetve udvarunkon megtalálhatóak:

- Konstruáló játékok: LEGO, formakirakós, pohársorok
- Nagymozgásos játékok: autók, dőmperek, mászóka-csúszda, motor, labdák, lapátok
- Húzogatható-tologatható játékok: vonatok, állatfigurák
- Üreges játékok: kosarak, tálak, vödörök, talicska
- Babák, macik
- Könyvek: kemény –és puhalapú képeskönyvek, leporellók
- Szerepjáték kellékei: szerszámok, főzőedények, poharak, evőeszközök, seprű, lapát, orvosi táskák, telefon
- Alkotójátékok: zsírkréta, ceruza, gyurma, olló, falevél, gesztenye, dió, tábla, kréta stb.

Az udvari játszóhelyünknek napos és árnyékos részei vannak. Megtalálható homokozó, hinta, dőmperek stb..

Néhány játék csak felügyelettel használható. Játékeszközeinket folyamatosan fertőtlenítjük, karban tartjuk, bővítjük.

5. Gyermekekélelmezés

Bölcsődénkben tálalókonyha működik, az élelmet konyhától kapjuk. Az étrendet a korszerű táplálkozási elvek és konyhatechnikai eljárások figyelembevételével tervezik, állítják össze. Az aktuális menü megtekinthető a bölcsődei hirdetőn. Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a gyermekek a bölcsődei négyeszeri étkezés alkalmával az ajánlott napi energia és tápanyag tartalom 75%-át megkapják. A gyermekek saját szükségleteiknek megfelelő mennyiséget fogyaszthatnak. Diétás étkezést biztosítani tudjuk és az egyéni érzékenységet is figyelembe tudjuk venni a gyermekeknél.

6. A bölcsőde működési rendje

A Bölcsőde nyitvatartási idejét a Fenntartó szabályozza. Bölcsődénk 5 napos munkarenddel hétfőtől-péntekig működik.

A nyitvatartási idő: 6:00-18:00-ig tart.

Ünnepnapokon és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. A bölcsőde üzemeltetése a Fenntartó által jóváhagyott nyári zárva tartás alatt szünetel. Ilyenkor történik a bölcsőde karbantartása. Évente egy alkalommal, a Bölcsődék Napjának tiszteletére (április 21.) nevelés nélküli napot tartunk, ekkor bölcsődénkben kisgyermeket nem fogadunk. Egyéb okokból történő zárva tartásról a szülőket értesítjük.

6.1. A gyermekcsoport szervezése

A bölcsődei rendelet értelmében a csoportlétszám legfeljebb 14 fő. A bölcsődei ellátás teljes időtartama alatt igyekszünk biztosítani a személyi állandóságot, a "saját" gyermek rendszert. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, végzi nevelését, gondozását, figyelemmel kíséri a fejlődését, problémáit, szokásait, vezeti a gyermek dokumentációját. A gyermekek soha nem maradnak közvetlen felügyelet nélkül, akkor sem, ha a kisgyermeknevelői létszám nem teljes.

6.2.A gyermek napirendje

A kisgyermeknevelők a gyermekek életkori sajátosságainak, igényeinek figyelembevételével tervezik meg a napirendet. Arra törekszünk, hogy a családi és a bölcsődei napirend összhangban legyen, kiegészítse egymást. A jól szervezett napirend segíti a gyermekek igényeinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit, a csoport nyugalomát. Erősíti a gyermek biztonságérzetét, lehetőséget ad a folyamatos játéokra. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, a gyermekek szükségleteitől, az évszakoktól, az időjárástól. A csoport napirendjét szükség esetén módosítjuk. A gyermekek napirendjéhez igazodik a kisgyermeknevelők munkarendje.

NAPIREND

6:00-8:00	Érkezés, gyermekek fogadása, játék a szobában
8:00-8:30	Reggelizés, játék
8:30-9:30	Gondozás, szájápolás, játék
9:30-9:45	Tízóraizás
9:45-11:00	Öltöztetés, időjárástól függően udvari játék vagy játék a szobában
11:00-11:30	Vetkőztetés, gondozás
11:30-12:00	Ebéd, játék
12:00-14:00	Alvás
14:00-14:30	Gondozás, játék
14:30-15:00	Uzsonna, játék
15:00-18:00	Játék, távozás a bölcsődéből

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így a nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa észrevétlenül tanul a gyermek. A kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek zavartalanul ki kell elégülnie. Napirendünk biztosítja a gyermek számára a folyamatosságot és érzelmi biztonságot teremt.

7.Kiemelt szakmai feladatok

7.1.Családokkal való kapcsolattartás

A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor tájékoztatást kapnak a bölcsődei életről, a szokásokról, a szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról. Az intézményben információt kap az ellátásról, a helyi szakmai programról. A szülők megismerhetik az ellátás minden részletét, közvetlenül láthatja a nevelő munkáját, a nevelői magatartást. Az anya és az apa jelenléte megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását. Szülői értekezlet évente legalább kétszer –az aktuális programok, felmerülő kérdések megbeszélése az egész csoportot érintő dolgokban. Fontosnak tartjuk a napi kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor. Egyéni beszélgetések keretében minden hónapban van fogadóóra lehetőség a kisgyermeknevelővel. A beszélgetés ideje alatt szükség esetén gyermekfelügyeletet biztosítunk az intézményen belül. Szervezett formában is, évente egyszer –tavasszal tartunk nyílt napot. Ilyenkor a szülők ismerkedhetnek a bölcsődével, beszélgethetnek a dolgozókkal. A tájékoztatás írásos formája az üzenőfüzet. Bejegyzéseinek folyamatosságával a kisgyermek bölcsődében töltött időszakáról hagyunk nyomot a család, a kisgyermek számára. Szervezett közös programok közé tartozik a családi délután, évszáró.

7.2.Az egészséges életmód megalapozása, egészségvédelem

A gyermek testi-lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedési módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja. Naponta biztosítjuk a folyamatos játékot, a szabad levegőn való tartózkodást, a megfelelő étrendet, a fejlődéshez szükséges élelmi anyagokat. A lelki egészség szempontjából döntő jelentőségű az első években szerzett benyomás. Mindent megteszünk, hogy a gyermek biztonságban érezze magát és elfogadja az új környezetét. A játék segítségével oldjuk a feszültséget. Behozhatják a

gyermek kedvenc játékát, ami vigaszt nyújt, kielégíti a családi otthon iránti igényt. A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Ekkor alakulnak ki az alapvető mozgásformák. Az egészséges gyermek örömmel mozog, mozgásigénye nagy. A nevelők nagy hangsúlyt fektetnek a mindennapos nagy –és kismozgásokra, a játékos mozgásra. Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, tiszta levegőn való rendszeres tartózkodást. A gyermekek nagy része szívesen játszik odakint –ezért a szabadban való tartózkodást csak akkor mellőzük ha kánikula vagy eső ,erős havazás , sűrű köd vagy rendkívüli hideg van. Nyáron a napfény káros hatásai miatt fokozott figyelmet fordítunk a napvédelemre. Célunk az egészséges fogfejlődés fenntartása, a fogazat védelme, a fogmosás igényének kialakítása. a rágás érdekében rendszeresen adunk nyers veteményeket, gyümölcsöket. A fogszuvasodás megelőzése érdekében fontosnak tartjuk a fogápolás. a szájöblítés, a fogmosási technika megismertetését, elsajátítását a bölcsődés korban.

7.3.Művészeti nevelés

A művészeti nevelés célja az örömszerzés, a gyermek érdeklődésének felkeltése, az érzelmi intelligencia fejlesztése. Kiemelten használjuk a népi mondókákat és népdalokat. Éneklünk játékhelyzetben, játékeszközt használva, pl. ölbeli játékok, ringató. A kisgyermeknevelők a nevelési évre összeállítják mit énekelnek napi rendszerességgel, mit az ünnepek alkalmával, mit altatásra. A verselés, mesélés ritmusával nagy hatással van a gyermek érzelmi, értelmi, szociális fejlődésére. Mondogatásuk, képeskönyvek nézegetése közben fejlesztjük a beszédképességet, bővítjük a szókincset. Az évszakokhoz, a néphagyományokhoz és az ünnepekhez kapcsolódó versekkel, mesékkel ismerkednek. Az alkotó tevékenység az egész nap folyamán biztosított a gyermekek számára. A nevelők különböző anyagokkal, technikákkal ismertetik meg a gyermekeket pl. fa, papír, homok, tészta, festés, gyurmázás, vágás stb. Fejlődik a kreativitásuk, alkotókedvük kibontakozik. A tevékenységeket az évszakokhoz és az ünnepekhez igazítjuk. A szülők számára is láthatóvá tesszük a bölcsődében.

7.4.Környezeti nevelés

Játéktevékenységen keresztül tapasztalatokat közvetítünk a gyermekeknek, a környezettudatos magatartás magalapozása érdekében. Célunk a természeti és társadalmi környezet gyermekekkel való megismertetése, megszerettetése. Egyes tevékenységeink, valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez, a környezetünkkel való ismerkedéshez kapcsolódnak.pl. madáretetés, zöldség-gyümölcsnap

8.A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

Az átmenet segítése érdekében kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Az óvodapedagógusoknak lehetőséget adunk arra, hogy több alkalommal meglátogathassák a csoportjukba kerülő kisgyerekeket, megismerjék őket bölcsődei tevékenység közben. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyerekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az óvodába. Az óvodába felvett gyermekek óvodai látogatást tesznek a kisgyermeknevelővel. Információval segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében. Összel a kisgyermeknevelő meglátogatja az óvodában a volt bölcsődés gyermekeit.

9.Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel

Kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani azokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- Védőnő szolgálat
- Házi Gyermekorvosi Szolgálat
- Gyermekjóléti, és Családsegítő Központ
- Gyámhatóság
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

A bölcsőde, jelzőrendszerbe tartozó intézmény, fontos, hogy felismerjük a testi, lelki, fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit.

10. Minőségi munkavégzés a bölcsődében, a nevelőmunka belső ellenőrzése

Minőségnek nevezzük a nevelési-gondozási munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekközponúságot biztosítják.

Feladatok:

-A bölcsőde működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, belső szabályok stb.)

-Az elvégzett munka rendszeres dokumentációja

-A szülők elvárásainak megismerése, új együttműködési formák keresése

-Pályázati lehetőségek keresése

-A dolgozók érdekelté tétele a minőségi munkavégzésben, értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés – gondozás nyomon követése, szükséges korrekciók elvégzése. A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját évente egy alkalommal értékelni kell, ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van írásban észrevételt tenni. A szülői elégedettséget szülői elégedettségi kérdőív formájában mérjük.

11. Bölcsődénk sajátosságai

11.1 Néphagyományőrzés

Fontosnak tartjuk a néphagyományokkal való ismerkedést. A gyermekekkel szeretnénk részt venni a faluban zajló néphagyomány őrző rendezvényeken. Ide tartozik pl. a farsang, búcsú, Márton nap.

11.2 Aromaterápia

Az illóolajok párologtatása az egészségmegőrzés érdekében hatékony. Bölcsődénk is alkalmazza.

12.Szakmai dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamatról az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet. A dokumentáció a gyerekekről való gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeinek enyhítése érdekében történik.

A dokumentáció vezetésénél fontos:

- a tárgyyszerűség
- a hitelesség
- a rendszeresség
- a folyamatosság

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentumok:

A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslapja:

Felvételkor a „ saját ” kisgyermeknevelő tölti ki, a szülővel töltött beszélgetés alapján . Rendszeresen ír a gyermek érzelmi, értelmi, testi, szociális fejlődéséről, változásokról. A gyermek betegségei, hiányzásai is ide kerülnek bejegyzésre.

Fejlődési napló tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 év alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente vezetve.

Üzenő füzet: A gyermekkel kapcsolatos bármely jelentős esemény, történés ide kerül bejegyzésre.

Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel: Tartalmazza a jelenlévők névsorát, a napi eseményeket, szakmai tevékenységet, különleges történéseket. Rögzíti a napi étrendet, a gyermekek aktuális egészségügyi adatait(hőmérséklet).

Szülői értekezlet dokumentálása

Szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása

Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz
Bölcsődénk nevelő-gondozó munkájának nyomon követése érdekében munkatervet készítünk, amely az adott év feladatait tartalmazza. Az éves munkaterv havi bontásban van kidolgozva. Ez tartalmazza az ellenőrzési feladatokat, a felelősségi dolgokat, a továbbképzések ütemét.

A heti tervben található a napi kezdeményezés témaköre. A vers, a mondóka, a mozgás, az ének, az alkotó tevékenység. A kisgyermeknevelő feladata, hogy megtervezze a tevékenységet.

13.Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése-gondozása

A cél, hogy minél több sajátos nevelési igényű gyermek részt vehessen a napközbeni ellátásban. Az intézményben a speciális csoport szervezésének a feltételei nem adóttak, ezért egészséges csoportban integráltan neveljük-gondozzuk a speciális nevelési igényű gyermekeket. Az integráció során az egyéni foglalkozás és a fejlesztés az ép társakkal való együttlét, mint minta, biztosítja a sérült gyermekek fejlődését. A gyermekek napközbeni ellátásában figyelmet fordítunk az ilyen gyermekeket nevelő családok segítésére.

14.A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődéskor végére

A gyermek a családi nevelés és a bölcsődei nevelési-gondozási folyamat eredményeként a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

-nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik

-szívesen játszik társaival

-biztonsággal járnak, futnak, gugolnak, mozognak

-finom mozgásai folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani

-próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, gyurmáznak

-köszönnek, ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat

-rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek

-rövid mesét végighallgatnak

-ismerik a nevüket

-ismerik a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat

-környezetük iránt nyitottak, érdeklődők

-a gyermekek többsége szobatiszta

-képeik szerint kifejezi magát, gazdag a szóincse, megérti az egyszerű magyarázatokat, az összefüggéseket.

15. Az ellátás célja, alapelvei, feladatai, főbb helyzetei

15.1. A bölcsődei nevelésünk – gondozásunk

Bölcsődénk szakmai programja összeállításában figyelembe vette a „*A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*” mint a szakmai szabályozás legmagasabb szintű dokumentumát, valamint igazodott a városban élő családok helyi igényeihez, valamint a fenntartó elvárásaihoz.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését, gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

15.2. A bölcsődei nevelésünk

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai és érzelmi biztonságának és jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődését.

A hátrányos helyzetű, a szegény és periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzeti/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése.

15.3. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család szerkezetének, működésének megismerése fontos feladat, amit a bölcsőde a családlátogatás, a szülőkkel történő napi találkozások, a gyermekről való tájékozódás során valósít meg. A kapcsolattartás eszköze az üzenő füzet, a szülőcsoportos beszélgetések, melyek során egy-egy konkrét témával kapcsolatban ismerhetjük meg a szülők álláspontját, problémáit. Fontos feladatunk a gyermek megfigyelése, hiszen az általa visszatükröződött interakciós mintából képet kaphatunk a családban kialakult szokásokról, megoldási sémákról.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődénk funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelőink feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

Minden család életében az első gyermekintézmény a bölcsőde, mely meghatározó élmény marad, ezért fontosnak tartjuk, hogy a családi és bölcsődei nevelés összhangban legyen egymással. Minden bölcsődei beszoktatás kezdetén a családlátogatás is azt a célt szolgálja, hogy az otthonzajló családi nevelésbe betekintést nyerjünk. Ilyenkor van lehetősége a szülőnek bemutatni gyermekét, valamint a család szokásairól és igényeiről tájékoztatni a kisgyermeknevelőnek. Ezáltal tudnak már a tapasztalatokra és a család igényeire építve tervezni a neveléssel

kapcsolatban. Szükség esetén lehetőségeinkhez mérten törekszünk a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye, ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

A bölcsődei nevelés-gondozás érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítségére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával. Fokozott figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésünkben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelők felelősek a szakmai tudásuk szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciák fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő, bölcsődénkben történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újratehermentésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő” – rendszer, felmenőrendszer, csoport- és

helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események során, növelik a gyermek biztonságérzetét.

Hátrányos helyzetű gyermekeknél az érzelmi és fizikai biztonságra különös figyelmet fordítunk.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelésünk minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a jó szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésünkben figyelembe vesszük a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiség/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődénkbe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzeti, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

A professzionális gondozásunk hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésünkben. Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhessé a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük az önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

15.4. A bölcsődei nevelésünk feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon

alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekkekre harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelőink, mint szakemberek, szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Az egészség megőrzésére, mint bölcsődei feladatra nagy hangsúlyt fektetünk. Fontos az egészségvédelem és a prevenció. Az egészségnevelés összetartozik a gondozással, a szomatikus, a pszichés, az érzelmi, az értelmi, akarati neveléssel, valamint a szociális fejlődéssel. Célunk az egészséges életmód kialakítása. Az egészséges életmódot a szülők és kisgyermeknevelők útmutatásával, a szabályok belsővé válásával tanulja meg a kisgyermek.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartásunk magába foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermekek bölcsődénkbe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színtere, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelőink feladata a kisgyermekek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerek gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. Különös figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelőink aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

16. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődénkben nincs helye. A bölcsődei nevelésünk területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás minden olyan tapasztalat, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás szinterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem magyar az anyanyelvük.

Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi és a szociális fejlődést.

A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk.

A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük.

17. Záradék

Bízunk abban, hogy a szakmai program a gyermekek életkori sajátosságait és szakmai értékeit követve szolgálja a gyermekek sokoldalú személyiségfejlődését.